

Jaarverslag 2019

Behorende bij jaarrekening 2019

Colofon

Plaats en datum

Eindhoven, 15 april 2020

Status

CONCEPT

Opdrachtgever

Dagelijks Bestuur van Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost

Auteur(s)

R.P.A. Ceelen

Y. Aoujil

Eindredactie

MT VRBZO

CONCEPT

Inleiding

Algemeen

Het jaarverslag is onderdeel van de jaarrekening 2019. In het jaarverslag staat de inhoudelijke verantwoording van Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO) over de beleidsuitvoering door de organisatie. Ook in 2019 stond de missie 'Zorg voor veiligheid' centraal. VRBZO doet dit door uitvoering te geven aan de volgende programma's:

- Brandweezorg: risicobeheersing en incidentbestrijding;
- Veiligheid: crisisbeheersing, GHOR, bevolkingszorg en gemeenschappelijke meldkamer (excl MKA);
- Zorg: meldkamer ambulance (MKA) en ambulancezorg;
- Financiering;
- Reserves.

De eerste 3 programma's gaan over de kern van de organisatie, het primaire operationele proces. De overige programma's hebben voornamelijk een bedrijfsondersteunend en financieel technisch karakter en zijn verplicht vanuit de BBV. Het jaarverslag volgt in de lijn van het jaarplan 2019 en de periodieke bestuursrapportages welke gedurende het jaar zijn aangeboden aan het Algemeen Bestuur.

Leeswijzer

In dit jaarverslag wordt meer inzicht gegeven in de volgende zaken:

- Korte terugblik op enkele belangrijkste gebeurtenissen in 2019 voor de organisatie;
- De voortgang van de onderwerpen uit het meerjarenbeleidsplan 2015 - 2019 en het daaruit voortvloeiende jaarplan 2019;
- De financiële situatie van VRBZO, waaronder het jaarresultaat van 2019;
- Tot slot zijn de paragrafen opgenomen die verplicht zijn vanuit BBV wet- en regelgeving. In deze paragrafen is informatie opgenomen over risicomanagement en weerstandsvermogen, bedrijfsvoering, verbonden partijen, financiering en onderhoud kapitaalgoederen.

Inhoudsopgave

Inleiding	3
1 Bestuurlijk relevante ontwikkelingen 2019	5
2 Prestaties veiligheidsregio	7
2.1 Prestaties programma Brandweezorg.....	7
2.2 Prestaties programma Veiligheid.....	14
2.3 Programma Zorg.....	15
2.4 Programma Ondersteuning organisatie (OO).....	15
3 Strategische beleidsagenda	16
3.1 Voortgang uitvoering beleidsplan.....	16
4 Financieel resultaat	27
4.1 Gerealiseerd exploitatieresultaat.....	27
5 Interne controle.....	30
6 Verplichte paragrafen	36
6.1 Risicomanagement en weerstandsvermogen.....	36
6.2 Financiering.....	38
6.3 Onderhoud kapitaalgoederen.....	40
6.4 Verbonden partijen.....	41
6.5 Bedrijfsvoering.....	41
6.6 COVID-19.....	41

1 Bestuurlijk relevante ontwikkelingen 2019

Overdracht meldkamer brandweer naar MKOB

In januari 2018 werden de meldkamers van veiligheidsregio's Brabant-Zuidoost en Brabant-Noord formeel samengevoegd tot Meldkamer Oost-Brabant (MKOB). Zij waren tijdelijk gehuisvest in Eindhoven, zodat het pand in Den Bosch verbouwd kon worden. De meldkamers van de brandweer, de RAV, en de politie verhuisden in april 2019 definitief naar Den Bosch. Op 16 mei was de officiële opening. De MKOB is de tweede meldkamer in Nederland die is aangesloten op de landelijke (technische) infrastructuur voor het meldkamernetwerk. Hiermee loopt MKOB voorop in het land, de meldkamers in heel Nederland worden nu klaargemaakt voor de toekomst.

Voor de buitenwereld is er niets veranderd. De 24/7 bereikbaarheid en dienstverlening zijn hetzelfde gebleven. Intern zijn er wel veranderingen geweest: de collega's van de meldkamer zijn niet meer in dienst van VRBZO en alle processen worden geharmoniseerd. Daarmee is het uiteindelijke resultaat bereikt: 1 meldkamer voor heel Oost-Brabant.

Onderzoek naar rechtspositie brandweervrijwilliger

Het Veiligheidsberaad, het ministerie van Justitie en Veiligheid (J&V) en de Brandweerkamer onderzoeken gezamenlijk op welke wijze de brandweerorganisatie opnieuw kan worden vormgegeven, op zo'n manier dat er nadrukkelijk en fundamenteel verschil is tussen vrijwilligers en beroepskrachten. Dat is namelijk nodig vanuit juridisch oogpunt. Aanleiding hiervoor is het resultaat van eerder onderzoek naar de rechtspositie van brandweervrijwilligers. Hieruit is gebleken dat, op grond van de Europese richtlijn voor deeltijdwerk, de huidige inrichting en werkwijze ten aanzien van vrijwilligheid bij de brandweer binnen het bestaande juridische kader niet behouden kan blijven. De reden hiervan is dat werkzaamheden en aanstellingseisen van beroepskrachten en vrijwilligers gelijk zijn. Op grond van het gelijkheidsbeginsel moeten brandweervrijwilligers door hun werkgevers – de veiligheidsregio's – feitelijk als deeltijdwerkers worden beschouwd. Deze duidelijke conclusie besprak het Veiligheidsberaad tijdens de vergadering in juni. Het resultaat van het onderzoek waar nu toe is besloten, is besproken door het Veiligheidsberaad en de minister van J&V in december 2019. Hieruit blijkt dat er gezocht moet worden naar nieuwe invullingen van de manier van vrijwilligheid bij de brandweer. In landelijk verband wordt bekeken hoe de brandweer invulling kan geven aan vrijwilligheid. Rond de zomer van 2020 moet hierin meer duidelijkheid worden gegeven van Brandweer Nederland.

Regionale wervingscampagne voor brandweervrijwilligers

De verwachting is niet dat er op korte termijn een uniform en helder plan voor handen is om het vraagstuk over de rechtspositie en taakinvulling van vrijwilligers op te lossen. In onze regio wordt wel een urgent probleem van een naderend te kort aan vrijwilligers bij diverse gemeenten ervaren. Om die reden is bewust ingezet op het interesseren van nieuwe aspirant brandweervrijwilligers. In het laatste kwartaal van 2019 is de een regionale wervingscampagne voor brandweervrijwilligers gehouden. Onze eigen vrijwilligers leverden een grote bijdrage aan de campagne door zich te lenen voor foto- en videomateriaal. Zij zijn het gezicht van de campagne en dat maakt de campagne. In totaal hebben ruim 50 personen interesse getoond om de brandweer te versterken.

Evaluatie Wet veiligheidsregio's

In de zomer van 2019 heeft de ministerraad heeft ingestemd met de instelling van de Evaluatiecommissie Wet veiligheidsregio's (Wvr). De evaluatie is van belang om zicht te krijgen op het functioneren van het stelsel zoals beschreven in de Wvr, zowel ten aanzien van de bestuurlijke als operationele componenten. Het gaat daarbij om de realisatie van efficiënte en kwalitatief hoogwaardige brandweezorg, geneeskundige hulpverlening, bevolkingszorg, rampenbestrijding en crisisbeheersing onder bestuurlijke regie. De evaluatiecommissie heeft tot taak de doeltreffendheid en de effecten van de Wvr en onderliggende regelgeving in de praktijk te onderzoeken en daarbij ook te bezien of de huidige wet bruikbaar is in het licht van actuele en toekomstige dreigingen, maatschappelijke ontwikkelingen en ontwikkelingen in de crisisbeheersing. Het is de bedoeling dat de evaluatie zo wordt uitgevoerd dat deze inzicht biedt in wat goed werkt, waar er verbetermogelijkheden zijn, en wat bij knelpunten de oplossingsrichtingen zijn. De evaluatiecommissie start in 2020 met het onderzoek en zal het onderzoeksrapport eind van dat jaar opleveren aan de minister.

Visie 2025

Het jaar 2019 was het laatste jaar van het regionaal beleidsplan 2015 – 2019. Dit beleidsplan was in eerste jaren na de regionalisering de leidraad voor VRBZO. Voor de organisatie is het belangrijk om na deze fase een koers en ontwikkelperspectief voor de komende jaren te bepalen. Dit was een belangrijke opgave voor 2019. Het bestuur gaf, samen met directie en netwerkpartners, de belangrijkste kaders voor de koers richting 2025. In oktober vond een bestuursconferentie plaats waarin de contouren van de koers zijn geschetst. Het regionaal beleidsplan kent diverse wettelijke onderdelen (artikel 14 Wet Veiligheidsregio). Deze items zijn in 2019 uitgewerkt en in december door het Algemeen Bestuur vastgesteld. In maart 2020 bespreekt het bestuur tijdens een extra bestuursconferentie over de uitwerking van de lange termijn beleidsdoelen van de organisatie. Aansluitend zullen in het voorjaar ook de gesprekken met de gemeenteraden plaatsvinden over de koers.

2 Prestaties veiligheidsregio

Vanaf 2019 worden de prestaties van VRBZO gemonitord aan de hand van een nieuwe set indicatoren. De indicatoren geven inzicht in de resultaten die organisatie op de diverse gebieden realiseerde in 2019. De meeste capaciteit en middelen van de organisatie zitten vanzelfsprekend in de uitvoering van de reguliere taken op het gebied van brandweezorg, multidisciplinaire crisisbeheersing, GHOR en bevolkingszorg. Deze taken worden uitgevoerd vanuit de begrotingsprogramma's Brandweezorg en Veiligheid. De programma's Zorg, Ondersteuning organisatie en Financiering hebben vooral een technisch karakter.

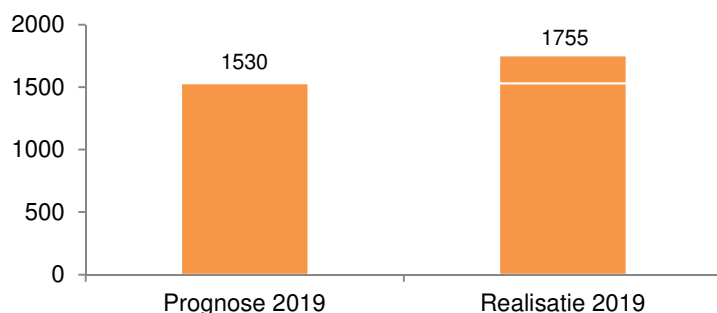
2.1 Prestaties programma Brandweezorg

Het programma Brandweezorg omvat in de begroting van VRBZO de producten Risicobeheersing en Incidentbestrijding.

2.1.1 Risicobeheersing

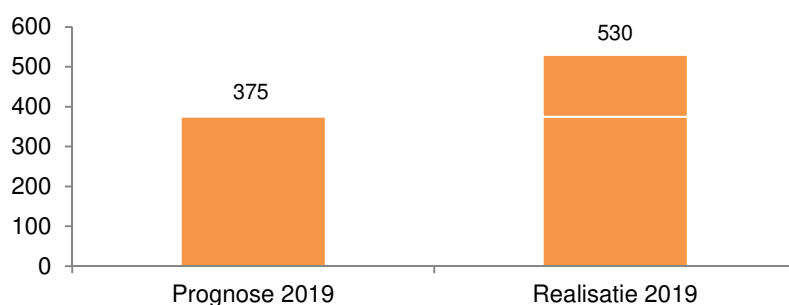
Het product Risicobeheersing is erop gericht om incidenten en rampen te voorkomen, of de kans erop zo klein mogelijk te houden. VRBZO adviseert gemeenten en bedrijven hoe ze fysieke veiligheidsrisico's kunnen beperken en informeert over de mogelijke gevolgen als de preventie niet op orde is.

Advisering brandveiligheid

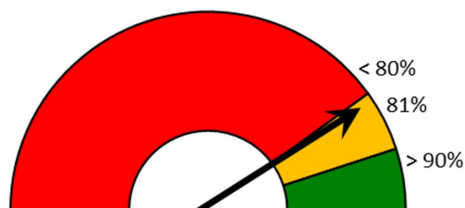
VRBZO verleent adviezen over brandveiligheid op een breed scala van gebieden op het domein van fysieke veiligheid. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om adviezen voor de omgeving en openbare ruimte, in de plan- en ontwerpfase van bouwprojecten en bij ingebruikname van bouwwerken. In 2019 heeft VRBZO ruim 14% meer adviezen over brandveiligheid verleend. Deze oorzaak van de stijging ligt vooral in de toename van het aantal (ontwikkel)projecten in de bouwbranche.

Advisering evenementen

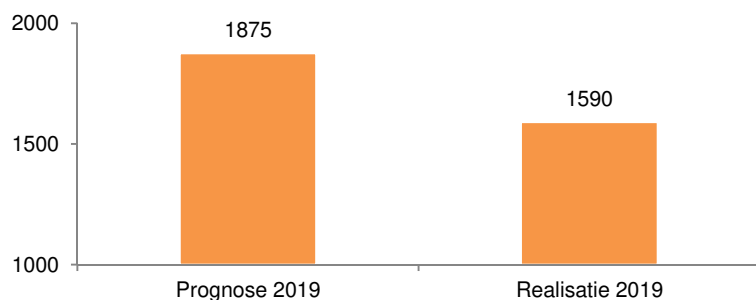
Ook advisering over evenementenveiligheid is een belangrijke taak voor de veiligheidsregio. Hierbij wordt een integraal veiligheidsadvies gegeven op het gebied van fysieke veiligheid door brandweer en GHOR. VRBZO adviseert bij een feesttent groter dan 250 vierkante meter, of wanneer er meer dan 500 personen in de tent kunnen. Het aantal evenementen in deze categorie is in onze regio afgelopen jaar, tegen de landelijke trend in, fors gestegen ten opzichte van vorige jaren. Dat resulteerde in ruim 40% meer adviesaanvragen voor evenementen dan verwacht.

Advisering binnen normtijd

VRBZO heeft met gemeenten afspraken gemaakt over dienstverleningstermijnen voor adviesaanvragen. We streven hierbij om minimaal 90% van de aanvragen binnen de tijd te verwerken. In 2019 is deze doelstelling niet behaald. In ruim 81% van de dossiers werd de adviestermijn behaald. De oorzaak is de hoge instroom van het aantal aanvragen voor evenementadviezen. De advisering op deze zaken geven door de korte termijnen en harde deadlines een hoge druk op de werkvoorraad. Dit heeft ook een cascade-effect op de adviesverlening voor bouwprojecten, waarbij de aanlooptijd langer is maar de dossiers ook vaak complexer. Daar komt bij dat ook het aantal adviesaanvragen voor (complexe) bouwprojecten fors hoger lag dan begroot. Ook deze tendens had een negatief effect op de adviestermijnen.

Controles brandveiligheid (bouwwerken en evenementen)

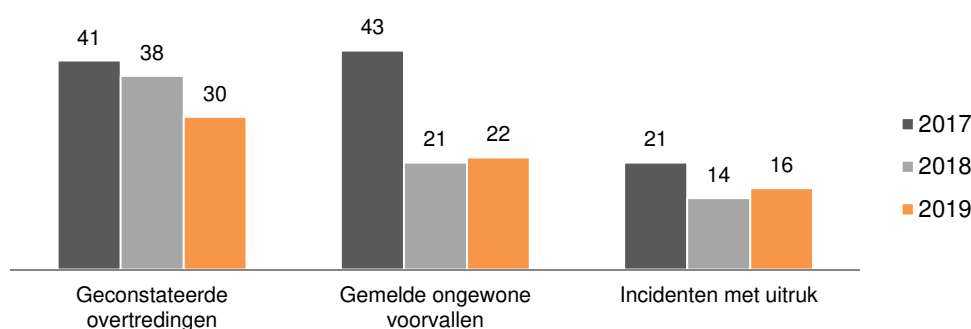
VRBZO voert in opdracht van gemeenten controles uit op het gebied van brandveiligheid. Jaarlijks maken VRBZO en gemeente afspraken over het aantal controles en welke bouwwerken gecontroleerd worden. Het aantal uitgevoerde controles op brandveiligheid was in 2019 lager dan gepland. Door een wijziging in de aanpak van de controle, ICT problemen en ziekte zijn in de eerste helft van het jaar achterstanden ontstaan. Deze achterstanden zijn in de tweede helft van het jaar niet volledig ingelopen.

Andere aanpak

Sinds enige tijd hanteren we een meer risicogerichte aanpak bij controles. Daarnaast zetten we meer in op bewustwording en training door Geen Nood Bij Brand veiligheidsexpedities en advisering rondom het Keurmerk Veilig Ondernemen. We merken dat deze aanpak in veel gevallen bij gebruikers en eigenaren van gebouwen leidt tot meer begrip voor veiligheidsmaatregelen. Hierbij besteden we aan de voorkant veel tijd aan het begeleiden (coachen) van de gebruikers en eigenaren om te komen tot een veilige oplossing. Daardoor is steeds minder vaak een langdurig en intensief juridisch handhavingstraject niet nodig.

BRZO monitor

(onregelmatigheden bij BRZO bedrijven)

Aantal onregelmatigheden stabiel

In 2019 waren er in onze regio 12 bedrijven die vallen onder de werking van het Besluit Risico's Zware Ongevallen 2015 (BRZO-2015 / Seveso III). Bij deze 'BRZO-bedrijven' zijn grote hoeveelheden gevaarlijke stoffen aanwezig boven een bepaalde drempelwaarde. Of een bedrijf valt onder de BRZO wetgeving is afhankelijk van de hoeveelheid en aard van de gevaarlijke stoffen die binnen het bedrijf aanwezig is. VRBZO voert onder gezag van de provincie inspecties uit bij deze bedrijven. Bij deze inspecties worden overtredingen geconstateerd. Daarnaast zijn BRZO-bedrijven verplicht om ongewone veiligheidsvoorvallen te melden. Het aantal onregelmatigheden bij BRZO-bedrijven is de afgelopen periode stabiel en in lijn met vorig jaar.

Het BRZO onderkent 2 typen bedrijven: laagdrempel inrichting en hoogdrempel inrichting. Voor hoogdrempel inrichtingen moet het bestuur van de veiligheidsregio conform het Besluit veiligheidsregio's samen met het bedrijf een rampenbestrijdingsplan vaststellen. In 2019 waren er in deze regio 5 hoogdrempelige BRZO bedrijven. Voor al deze bedrijven is een rampenbestrijdingsplan vastgesteld.

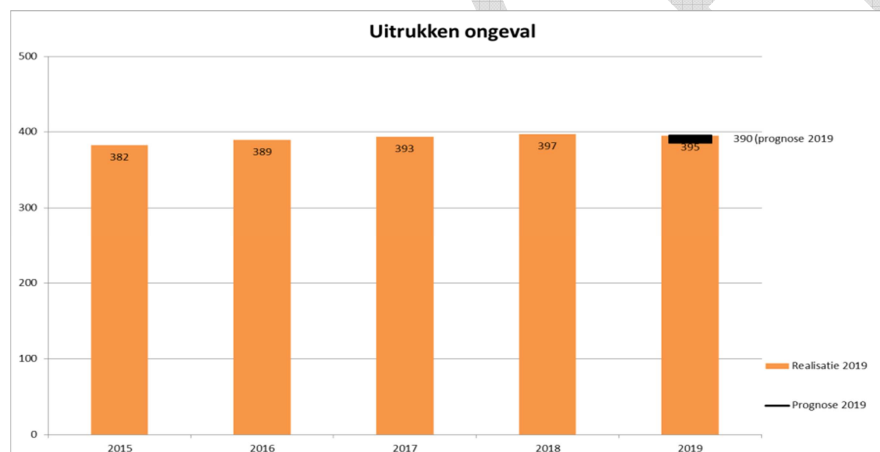
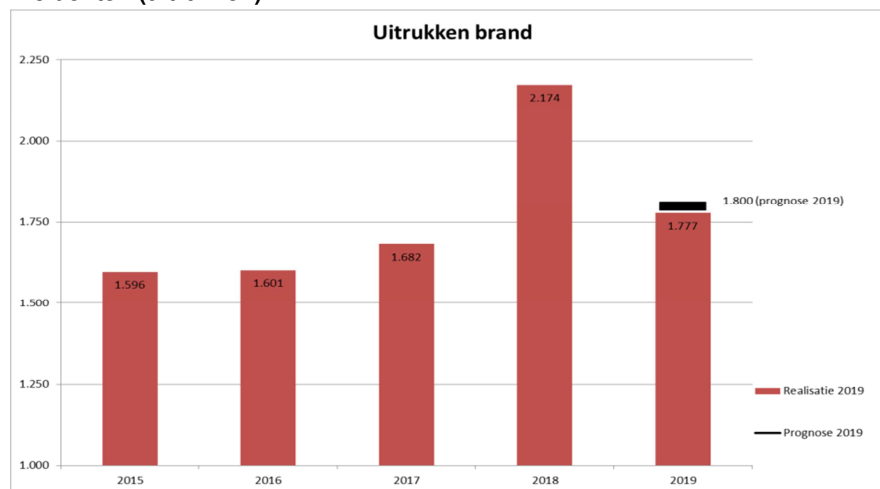
Aantal BRZO bedrijven stijgt

In Noord-Brabant stijgt het aantal BRZO-bedrijven komend jaar met 7 bedrijven, waarvan 4 bedrijven zich in onze regio bevinden. Dit komt vooral door autonome groei van bestaande bedrijven. Voor VRBZO betekent dit een stijging van 36% van het aantal uit te voeren inspecties in onze regio. Samen met de andere Brabantse veiligheidsregio's en de provincie wordt onderzocht hoe dit gezamenlijk kan worden ondervangen. Er is 1 bedrijf aangemerkt als hoogdrempel inrichting. Hiervoor moet ook een rampenbestrijdingsplan worden opgesteld vanuit VRBZO.

2.1.2 Incidentbestrijding

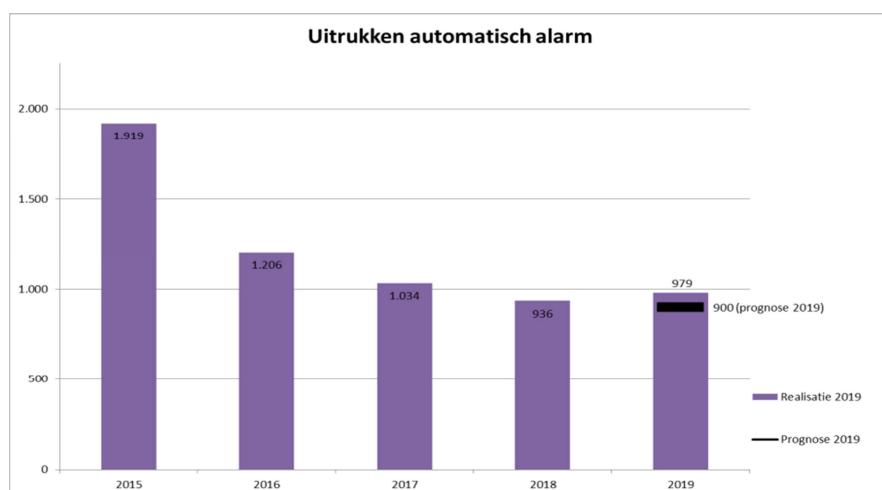
Naast het voorkomen en beperken van brand en andere incidenten, richt de brandweer zich op het bestrijden ervan. Onder het product 'Incidentbestrijding' verricht de brandweer de volgende kerntaken: brand bestrijden, technische hulp verlening, ongevallen met gevaarlijke stoffen bestrijden en hulp verlenen bij waterongevallen. Dit doet VRBZO met als doel het beperken van slachtoffers en het beperken van schade.

Incidenten (uitrukken)

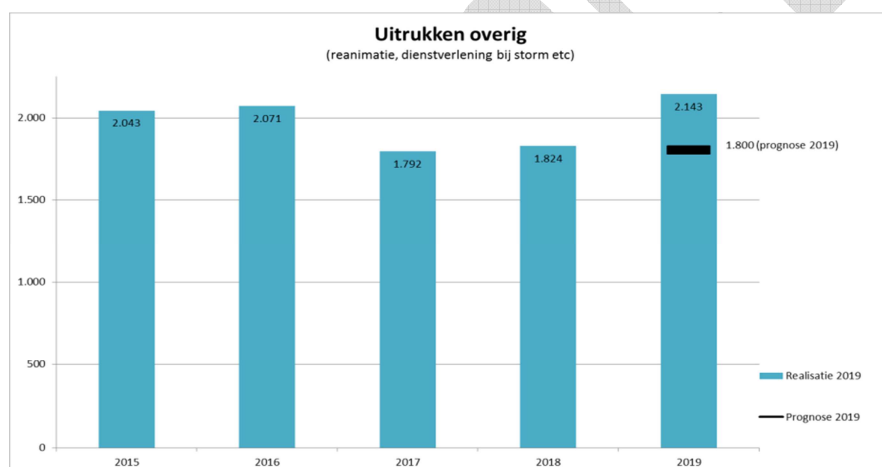
Aantal uitrukken brand en ongevallen conform prognose

In de eerdere bestuursrapportages in 2019 verwachtte VRBZO fors meer uitrukken door brand. Echter, in de afgelopen zomer was het aantal uitrukken voor brand niet hoger dan initieel verwacht. Het aantal uitrukken voor brand verloopt hiermee binnen de jaarprognose voor 2019. Hetzelfde geldt voor uitrukken voor ongevallen. Het aantal uitrukken in deze categorie is al enkele jaren stabiel. Het ligt niet in de lijn der verwachting dat hier de komende periode fluctuaties in optreden.

Dalende trend automatische alarmen lijkt te stabiliseren

Het aantal automatische alarmen stabiliseert de afgelopen jaren. Hiermee blijkt de gerichte aanpak richting aangesloten organisaties, door na een alarm eerst contact op te nemen alvorens te alarmeren, nog steeds goed te werken.

Meer inzetten voor overige hulpverleningsverzoeken

Onder de categorie overig vallen onder andere uitrukken voor reanimaties, dienstverlening bij storm, liftopsluitingen en metingen voor koolmonoxide. De afgelopen periode valt vooral het aantal uitrukken voor dienstverlening bij extreem weer (storm) op. In juni veroorzaakte het weer behoorlijke overlast in de regio. Ook wordt de brandweer steeds vaker ingezet bij reanimaties. Nadat vanaf oktober 2018 elke brandweerpost in de regio voor deze taak wordt ingezet is het aantal inzetten voor reanimatie met ruim 100 uitrukken toegenomen.

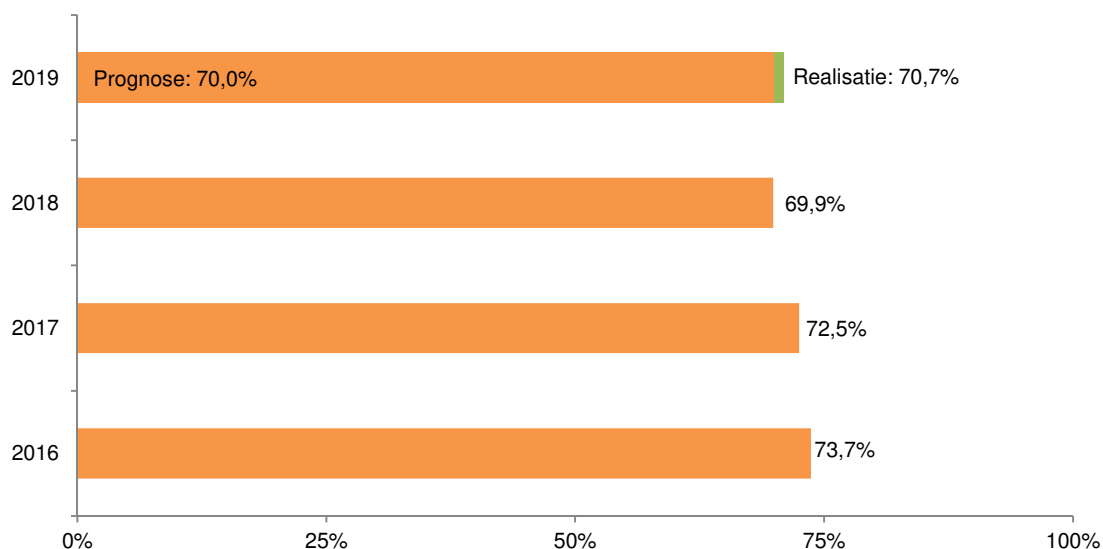
Behaalde opkomsttijden

De opkomsttijd is de tijd tussen het moment dat een incident wordt gemeld bij de meldkamer brandweer en het moment dat de eerste brandweereenheid ter plaatse is. Deze tijd wordt theoretisch berekend door specifieke software, onder andere aan de hand van historische data

van uitruktijden. Dit rekenprogramma houdt verder rekening met tal van variabelen, zoals locatie van gebouwen ten op zichte van de brandweerpost, verkeerslichten, rijsnelheid en overige verkeer belemmerende maatregelen. De uitkomst is een prognose van de opkomsttijd op objectniveau, welke door het Algemeen Bestuur als opkomstnorm is vastgesteld. Bij een daadwerkelijk prio 1 incident wordt de gerealiseerde opkomsttijd getoetst aan de bestuurlijke opkomstnorm.

Opkomsttijd behaald

Het percentage betekent dat de brandweer bij 70,7% van de incidenten met een bestuurlijk vastgestelde opkomstnorm deze norm heeft behaald. Dit past in de stabiele lijn van ongeveer 70% van de afgelopen jaren. Ondanks de forse uitdagingen op gebied van paraatheid bleef het percentage ook in de zomermaanden rond het cijfer van het meerjarig gemiddelde.

Nieuw dekkingsplan

Het opkomstcijfer is nog berekend aan de hand van het bestuurlijk dekkingsplan uit 2015. In maart 2019 is een nieuw dekkingsplan vastgesteld in het Algemeen Bestuur. De prestaties afgezet tegen de normen van het dekkingsplan 2019 is het verschil relatief klein: we voldoen dan in 73,2% van het aantal uitrukken aan de normtijd, ten opzichte van 70,7% op basis van de normen in het dekkingsplan 2015.

Paraatheid

Vanuit de operatie zien we dat de paraatheid bij sommige posten niet altijd op het gewenste niveau ligt, vooral overdag tijdens werkdagen en in vakantieperiodes. Om die reden zijn o.a. tijdens de zomermaanden operationeel tactische maatregelen genomen om de paraatheid te kunnen blijven borgen. Hierbij is gebruik gemaakt van de kracht van zowel vrijwilligers als beroepsbrandweer door:

- Tijdelijke versterking van enkele posten door beroepsondersteuning op strategische locaties;
- Tijdelijk standaard twee TS-en alarmeren bij woningbranden en ongeval met beknelling, om te zorgen dat we zo snel mogelijk hulp verlenen en de kans op slachtoffers te verkleinen.

Daarnaast wordt gedurende het jaar de paraatheid van de posten continue gemonitord en daar waar mogelijk corrigerende of aanvullende maatregelen genomen.

Ondanks deze maatregelen is de paraatheid van met name de vrijwillige posten niet continue te garanderen. Dit is inherent aan het gekozen model waarin de vrijwillige medewerkers opereren: het vrije instroomprofiel. Gelet op de technische en organisatorische mogelijkheden en beperkingen van het momenteel gebruikte paraatheidssysteem is het (nog) niet mogelijk een betrouwbaar paraatheidspercentage te noemen.

Vakbekwaamheid

Vakbekwaamheid
(% repressieve functionarissen voldoet aan vakbekwaamheidsnorm)

Iedere functionaris die mee mag uitrukken is – als het gaat om de genoten opleidingen - voldoende vakbekwaam en daarmee bevoegd om het vak van brandweerman uit te kunnen oefenen. Het brandweervak vraagt om specifieke kennis en vaardigheden. Het is immers niet zonder gevaar, zowel voor het individu als voor de omgeving. Om een veilige en effectieve inzet te garanderen, is vakbekwaamheid en regelmatig trainen en oefenen essentieel.

Werving nieuwe vrijwilligers

We ervaren een toenemende druk bij het werven, opleiden en trainen van nieuwe medewerkers: het verloop binnen vrijwilligers stijgt wat zorgt voor druk op de werving van nieuwe medewerkers en vraagt om een flexibele opleidingscapaciteit. In het najaar van 2019 is op regionaal niveau een campagne gestart om mensen te interesseren voor het brandweervak en zich aan te melden voor een opleiding tot brandweerman / -vrouw. Hoewel de concrete resultaten ten tijde van het opstellen van dit verslag nog niet bekend waren lijkt deze werving succesvol te zijn verlopen. Er waren ruim 50 geïnteresseerd nieuwe vrijwilligers in de gemeenten waar de campagne was uitgezet. Deze vrijwilligers doorlopen momenteel een voorlichtingstraject om goed geïnformeerd te zijn over het vrijwilligersschap bij de brandweer. Bij blijvende interesse starten zij aansluitend een intensieve 2-jarige opleiding tot manschap bij de brandweer.

2.2 Prestaties programma Veiligheid

Het programma Veiligheid omvat in de begroting de producten crisisbeheersing, GHOR, bevolkingszorg en de gemeenschappelijke meldkamer (GMK) (exclusief MKA).

2.2.1 Crisisbeheersing

Crisisbeheersing organiseert de leiding en coördinatie bij de bestrijding van complexe incidenten, waarbij vaak meerdere hulpdiensten en de gemeente zijn betrokken. In sommige gevallen gebeurt dit vanuit de GRIP structuur (gecoördineerde regionale incidentbestrijdingsprocedure). Samen wordt ervoor gezorgd dat de situatie zo snel mogelijk stabiel en veilig is, zodat de dagelijkse gang van zaken kan worden hervat. Om te leren van ons handelen wordt na het incident geëvalueerd om leerpunten op te halen.

In de 'normale' situatie implementeren we de leerpunten in planfiguren (bijvoorbeeld regionaal risicoprofiel, regionaal crisisplan en rampenbestrijdingsplannen) en worden functionarissen opgeleid en getraind.

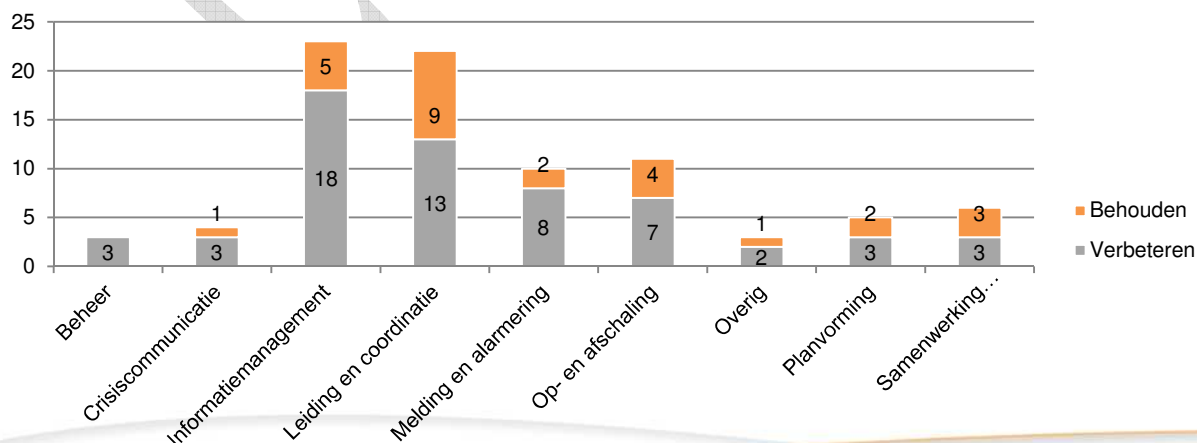
Bestrijding GRIP incidenten

In 2019 waren er in totaal 7 incidenten waarbij behoefte was aan de GRIP structuur.

GRIP	2017	2018	2019	Incidenten in 2019
GRIP 1	6	10	5	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Brand in appartementencomplex (Liessel) ▪ Ongeval A67 met diverse vrachtwagens (Asten) ▪ Brand in portiekwoning (Eindhoven) ▪ Onbeheerd object bij Eindhoven Airport (Eindhoven) ▪ Auto te water (Someren)
GRIP 2	0	2	2	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Landelijke uitval 112 ▪ Ontwrichting maatschappij door boerenprotesten
GRIP 3	0	0	0	Geen incidenten in 2019
GRIP 4	0	0	0	Geen incidenten in 2019

Leerpunten uit evaluaties

Tijdens evaluatie na GRIP incidenten en multidisciplinaire oefeningen worden per onderwerp leerpunten verzameld; wat willen we behouden / koesteren, en wat willen we verbeteren?

2.3 Programma Zorg

Het programma 'Zorg' kent de producten Ambulancezorg en Meldkamer Ambulances. Het bestuur van VRBZO is vergunninghouder van de ambulancezorg in de regio en ontvangt hiervoor vanuit de zorgverzekeraars de financiering. De uitvoering en inhoudelijke verantwoording van de programma's gebeurt door de GGD.

2.3.1 Ambulancezorg

GGD Brabant-Zuidoost voert voor VRBZO de ambulancezorg uit. VRBZO verantwoordt de financiering voor de ambulancezorg die wordt ontvangen van de zorgverzekeraars. De jaarplannen, beleidsmatige opvolging hiervan en operationele prestaties evenals de financiële besteding worden via de jaarstukken van de GGD verantwoord aan het Algemeen Bestuur van VRBZO.

2.3.2 Meldkamer Ambulances

De inhoudelijke voortgang op gestelde doelstellingen wordt via dezelfde verantwoordingslijn vormgegeven als bij het programmaproduct Ambulancezorg en verloopt via de directeur RAV verantwoord aan het Algemeen Bestuur van VRBZO. De verwachte financiële resultaten en operationele prestaties worden in de jaarrekening VRBZO wel benoemd, aangezien de verantwoordelijkheden hiervoor nog belegd zijn bij VRBZO.

2.4 Programma Ondersteuning organisatie (OO)

Operationele prestaties

Indicator	Norm	2018	2019	Toelichting / maatregelen
Ziekteverzuim	5,1%	4,9%	3,9%	
Personeels-bezetting (formatie / bezetting)	90 – 100% van de bezetting is gerealiseerd	97%	96%	

3 Strategische beleidsagenda

In 2015 heeft het Algemeen Bestuur het regionaal beleidsplan voor de periode 2015 – 2019 vastgesteld. In dit strategische plan staan de beleidsdoelen van de organisatie. In dit onderdeel van het jaarverslag geeft VRBZO inzicht in de behaalde resultaten op de doelstellingen.

3.1 Voortgang uitvoering beleidsplan

In het regionaal beleidsplan 2015 - 2019 stonden in totaal 34 strategische beleidsdoelstellingen. Tot 2019 waren er 22 doelstellingen afgerond; 19 beleidsdoelen zijn behaald, 3 beleidsdoelen (worden) niet behaald.

In 2019 heeft VRBZO gewerkt aan de openstaande 12 beleidsdoelen. Daaraan zijn 2 doelstellingen toegevoegd, omdat deze voor het nieuwe regionaal beleidsplan van belang zijn (brandweezorgplan en evaluatie toekomstvisie brandweezorg). Hieronder is de status weergegeven van de 14 beleidsdoelstellingen waar VRBZO in 2019 mee aan de slag ging. Voor iedere doelstelling is toegelicht hoe de doelstelling door VRBZO is opgepakt en wat de status eind 2019 is.

Doelstelling jaarplan 2019	Product begroting	Status 2019
VRBZO werkt risicogericht	Risicobeheersing	
VRBZO ontwikkelt en implementeert producten voor Brandveilig Leven	Risicobeheersing	
VRBZO maakt afspraken met zorginstellingen over de voorbereiding op crisissituaties	GHOR	
VRBZO voert het beleidsplan risicocommunicatie Brabant uit	Risicobeheersing	
VRBZO realiseert multidisciplinaire samenhang in beleid en uitvoering door integrale advisering	Risicobeheersing	
VRBZO organiseert bevolkingszorg vanuit collectieve taak	Bevolkingszorg	
VRBZO verbreedt netcentrische informatiedeling binnen bevolkingszorg en de zorgketen	Bevolkingszorg en GHOR	
Brandweezorgplan	Incidentbestrijding	
Evaluatie Toekomstvisie Brandweezorg	Incidentbestrijding	
VRBZO vernieuwt de brandweerorganisatie op basis van kwaliteit, capaciteit & continuïteit	Incidentbestrijding	
VRBZO kan prestaties verantwoorden en sturen op prestaties	Bedrijfsvoering (OO)	
VRBZO bespaart op huisvestingskosten	Bedrijfsvoering (OO)	
VRBZO ontwikkelt personeelsbeleid richting HRD*	Bedrijfsvoering (OO)	
VRBZO ontwikkelt een bestuurlijke toekomstvisie (Visie 2025)		

Doelstelling jaarplan 2019	Wat wilden we bereiken en wat gingen we daarvoor doen?	Status	Toelichting status
<p>VRBZO werkt risicogericht</p>	<p>Er is in toenemende mate sprake van een terugtrekkende overheid die inzet op deregulering en daarbij een beroep doet op de inzet van de maatschappij en maatschappelijke organisaties. Daarbij wordt een vergelijkbaar beroep gedaan op (zelf)redzaamheid van burgers en bedrijven. Dit verlangt van VRBZO dat zij zich als samenwerkingspartner opstelt die handelt vanuit de aanwezige specialistische kennis gecombineerd met oplossend en samenwerkend vermogen, in plaats van strikt de toepassing van regels. VRBZO richt zich in de advisering en de voorbereiding op repressief optreden op de grootste/relevante risico's die van invloed zijn op de maatschappelijke continuïteit. In 2019 gaat VRBZO:</p> <p>a) Vaststellen van een koers op risicogerichtheid, die beschrijft op welke wijze VRBZO in dit verband handelt. Het doel is om de bewustwording van de omgang met risico's bespreekbaar te maken.</p> <p>b) Inzichtelijk maken van risico's (visueel en ruimtelijk), door het gebruik van kaartlagen die geografisch kunnen worden gepresenteerd.</p>	<p>Deels gereed</p>	<p>a. De koers op risicogerichtheid vind je terug in de visie/het nieuwe beleidsplan. Dat is de plaats waar het thuis hoort.</p> <p>b. We hebben de beschikking over een GEO viewer die adviseurs en partners in staat stelt om via kaartlagen inzicht te krijgen in risico's en de relatie ervan op haar omgeving.</p>

Doelstelling jaarplan 2019	Wat wilden we bereiken en wat gingen we daarvoor doen?	Status	Toelichting status
<p>VRBZO ontwikkelt en implementeert producten voor Brandveilig Leven</p>	<p>De Toekomstvisie Brandweezorg pleitte voor versterking van 'de voorkant van brandveiligheid'. Gedragsverandering door bewustwording en zelfredzaamheid zijn belangrijke pijlers bij het voorkomen en beheersen van incidenten. Om die reden is onder de noemer Brandveilig Leven een scala aan producten ontwikkeld om bewustwording en gedragsverandering te creëren bij burgers en bedrijven op het gebied van brandveiligheid. Dit moet leiden tot minder branden, slachtoffers en schade. In de evaluatie Toekomstvisie Brandweezorg is deze opdracht bevestigd.</p> <p>In 2019 zal VRBZO uitvoering geven aan de bestuurlijke besluiten ten aanzien van onderstaande voorstellen:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Ontwikkelen en testen van 1 nieuw BVL-product voor de doelgroep bewoners van kamerverhuurpanden / studenten; b) Continueren Brandveilig Leven voor de doelgroepen ouderen, basisschoolkinderen en bewoners woningen met opkomsttijdoverschrijding met de huidige BVL-producten. c) Verkennen van de behoefte van gemeenten voor het bedienen van de doelgroepen natuurbeheerders en bedrijven. Dit doen we met een ambtelijke werkgroep bestaande uit enkele IVC-ers en adviseurs van VRBZO. d) Verkennen van de mogelijkheden van 'gamification' om brandveilig leven laagdrempelig onder de aandacht te brengen. e) Opzetten uniforme periodieke stuurinformatie BVL voor gemeenten (IVC-ers). f) Opzetten van een beïnvloedingsstrategie BVL. 	<p>Deels gereed</p> <p>Onderdeel geworden van reguliere taakuitvoering</p>	<ul style="list-style-type: none"> a) Er is een proefproduct geïntroduceerd voor de doelgroep bewoners van kamerverhuurpanden / studenten. Het animo was te beperkt om het product goed in te kunnen zetten. b) Deze doelgroepen zijn bediend op basis van de vraag vanuit de regio. Om de afname in de toekomst te gaan vergroten is er een beïnvloedingsstrategie (zie laatste bullet) opgesteld. c) Medio dit jaar zijn alle gemeenten (IVC-ers) geïnterviewd. De resultaten, conclusies en aanbevelingen worden in februari 2020 met de IVC-ers besproken en daarna bestuurlijk in routing gebracht. d) De mogelijkheden van gamification zijn verkend. De resultaten zijn gereed om te worden ingebracht bij de uitwerking van de beïnvloedingsstrategie e) Medio dit jaar zijn alle gemeenten (IVC-ers) geïnterviewd om de behoefte te bepalen. De resultaten, conclusies en aanbevelingen worden in februari 2020 met de IVC-ers besproken. In 2020 zal onderzocht worden hoe deze behoefte geoperationaliseerd kan worden en zal er gestart worden met de operationalisering. f) Een 'onderzoeks- en adviesbureau voor gedragsverandering' heeft een beïnvloedingsstrategie opgesteld. Deze wordt in februari 2020 met de IVC-ers besproken en daarna bestuurlijk in routing gebracht.

Doelstelling jaarplan 2019	Wat wilden we bereiken en wat gingen we daarvoor doen?	Status	Toelichting status
<p>VRBZO maakt afspraken met zorginstellingen over de voorbereiding op crisissituaties</p>	<p>Het borgen van de continuïteit van zorg tijdens crisissituaties is een belangrijke opdracht voor VRBZO. Hierin wordt onderscheid gemaakt tussen acute en niet-acute zorgpartners. Met alle acute zorginstelling zijn afspraken gemaakt over de zorgcontinuïteit bij crises via convenanten. Niet-acute zorgpartners zijn de VVT instellingen (Verzorging, Verpleging en Thuiszorg).</p> <p>In 2019 wil VRBZO met 2 niet-acute zorginstellingen afspraken maken over de zorgcontinuïteit bij crises.</p>	<p>Lopend</p>	<p>In 2019 zijn gesprekken gestart met VVT-instellingen om te komen tot afspraken over de borging van zorgcontinuïteit. Dit doet de GHOR samen met de brandweer (Brandveilig Leven) om op deze manier integrale veiligheidsexpedities bij instellingen te kunnen aanbieden. Met 1 VVT-instelling zijn de gesprekken in een gevorderd stadium. Dit heeft nog niet geleid tot een convenant of concrete afspraken.</p>
<p>VRBZO voert het beleidsplan risicocommunicatie Brabant uit</p>	<p>De veiligheidsregio heeft een wettelijk taak om de bevolking te informeren over rampen en crises die de regio kunnen treffen. De maatschappij moet bekend zijn met de risico's en weten hoe te handelen als het misgaat. In Noord Brabant is gekozen voor een gezamenlijke aanpak. Dit komt de kwaliteit en de effectiviteit van de risicocommunicatie ten goede. In 2019 werkt VRBZO aan:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Uitvoering Brabant brede risicocommunicatie bij natuurbranden b) Ontwikkeling van een communicatiestrategie voor gevaarlijke stoffen per spoor c) Ontwikkeling van een communicatiestrategie voor evenementenveiligheid d) Herhaling 'Blijf uit de rook' campagne e) Deelname aan werkgroep Jodiumprofilax f) Evaluatie beleidsplan Risicocommunicatie 2015-2020 	<p>Deels gereed</p>	<ul style="list-style-type: none"> a) Risicocommunicatielijnen voor natuurbrand is gereed en wordt in 2020 geïmplementeerd. b) De communicatiestrategie is ontwikkeld en bij alle spoorgemeenten binnen de regio succesvol en naar tevredenheid van de gemeenten, uitgerold. c) Hier is geen uitvoering gegeven door het vertrek van de risicocommunicatieadviseur van veiligheidsregio Brabant Noord (VRBN). VRBZO had onvoldoende capaciteit om dit zelfstandig op te pakken. In 2020 wordt er samen met VRBN een vervolg aan gegeven. d) De 'Blijf uit de rook' campagne is herhaald. Uit de campagne evaluatie bleek de campagneboodschap effectief, maar het bereik te beperkt. e) Deelname is geleverd en de werkgroep is inmiddels opgeheven. f) De evaluatie heeft plaatsgevonden. Begin 2020 zullen de resultaten, conclusies en aanbevelingen worden opgesteld.

Doelstelling jaarplan 2019	Wat wilden we bereiken en wat gingen we daarvoor doen?	Status	Toelichting status
<p>VRBZO realiseert multidisciplinaire samenhang in beleid en uitvoering door integrale advisering*</p> <p>* deze doelstelling is gecombineerd met de doelstelling: "VRBZO draagt bij aan het in onderlinge samenhang, bereiken en in stand houden van een veilige fysieke leefomgeving"</p>	<p>Gemeenten hebben behoefte aan één samenhangend integraal advies van VRBZO. De omgevingswet vergroot diezelfde behoefte als het gaat om de samenhang ten aanzien van verbonden partijen als GGD en ODZOB. Adviezen van deze partijen moeten op elkaar zijn afgestemd zodat tegenstrijdigheden in de adviezen worden vermeden. In 2019 gaat VRBZO:</p> <p>a) Onder leiding van en in samenwerking met de kring van gemeentesecretarissen een Kompas op de Omgevingswet opstellen. Dit Kompas moet de gemeenten in staat stellen tot een heldere opdracht te komen aan de genoemde verbonden partijen. VRBZO zal op basis van deze opdracht de dienstverlening (adviesproces) afstemmen met verbonden partijen.</p> <p>b) De adviesprocessen van de relevante VRBZO afdelingen worden verder op elkaar afgestemd.</p>	<p>Lopend</p>	<p>a. Het Kompas is opgesteld met de titel Speelhuismanifest. Dit heeft tot afstemming over de opdracht in dit verband tussen vertegenwoordigers van de besturen van de betrokken GR-en, vertegenwoordigers van de kring van gemeentesecretarissen en directeurs van betrokken GR-en.</p> <p>b. De processen zijn afgestemd en worden afgestemd met de gemeenten en andere betrokken GR-en.</p>

Doelstelling jaarplan 2019	Wat wilden we bereiken en wat gingen we daarvoor doen?	Status	Toelichting status
<p>VRBZO organiseert bevolkingszorg vanuit collectieve taak</p>	<p>De uitvoering van de processen van bevolkingszorg staat onder druk door capaciteitsuitdagingen bij VRBZO en sommige gemeenten. Het risico ontstaat dat er onvoldoende aansluiting is bij crisisbeheersingsprocessen. Door de organisatie en uitvoering van de processen te verbeteren moet bevolkingszorg een volwaardig partner blijven binnen de regio en een bijdrage leveren aan een veilige samenleving.</p> <p>In 2019 wil VRBZO bevolkingszorg zodanig organiseren dat:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) voldoende kritische massa bestaat. b) de taakuitvoering aansluit op de reguliere processen. c) wordt voldaan aan het doelmatigheidsprincipe. d) er onderling draagvlak bestaat tussen gemeenten. e) bevolkingszorg als volwaardig partner kan optreden tijdens crises. 	<p>Lopend</p>	<p>In maart 2019 heeft de nieuwe coördinerend gemeentesecretaris het Algemeen Bestuur meegenomen in de resultaten en uitdagingen op het gebied van Bevolkingszorg. Hieruit blijkt dat de afgelopen jaren flinke stappen zijn gemaakt op het gebied van efficiëntie en kwaliteit (doelmatigheid). Ook liggen er nog voldoende uitdagingen, want de uitvoering van de processen van bevolkingszorg staat onder druk door capaciteitsuitdagingen bij VRBZO en sommige gemeenten.</p> <p>VRBZO heeft samen met ambtelijke ondersteuning vanuit gemeenten een adviesvoorstel uitgewerkt. Het advies is eind 2019 aangeboden aan de kring van gemeentesecretarissen. In het voorjaar 2020 aangeboden aan het Bestuurlijk Vooroverleg Crisisbeheersing.</p>
<p>VRBZO verbreedt netcentrische informatiedeling binnen bevolkingszorg en de zorgketen</p>	<p>Alle betrokken partners binnen de zorgketen moeten tijdig over de juiste informatie beschikken in relatie tot hun zorgtaak tijdens een incident. Het Landelijk Crisis Management Systeem (LCMS) is een applicatie die de informatie uitwisseling tussen partners bij een crisis moet verbeteren. In 2017 en 2018 is LCMS uitgerold binnen bevolkingszorg en zijn diverse crisisfunctionarissen opgeleid. In 2019 gaat VRBZO bij de GHOR en relevante zorgpartners LCMS Gezondheidszorg (GZ) implementeren en functionarissen opleiden.</p>	<p>Gereed</p>	<p>In de eerste maanden van 2019 is de technische implementatie afgerond en zijn tientallen functionarissen opgeleid om de applicatie te gebruiken bij crises. In juni 2019 wordt LCMS in gebruik genomen bij alle ziekenhuizen, huisartsenposten, RAV's, GGD's en GHOR-bureaus in Noord Brabant.</p> <p>Hiermee is in technische zin een grote stap gezet in netcentrische informatiedeling bij crisissituaties. Tijdens reguliere opleidingen, trainingen en oefeningen blijft informatiedeling een belangrijk onderdeel van het programma. Naast 'technische' informatiedeling via LCMS, wordt hierbij ook aandacht besteed aan de persoonlijke interactie en communicatie bij informatiedeling.</p>

Doelstelling jaarplan 2019	Wat wilden we bereiken en wat gingen we daarvoor doen?	Status	Toelichting status
<p>Brandweezorgplan</p>	<p>Eenzijds moet VRBZO voldoen aan de wettelijke verplichting ten aanzien van een vastgesteld dekkingsplan. Maar brandweezorg is meer dan repressieve incidentbestrijding. Risicoanalyse en preventieve maatregelen zijn belangrijke onderdelen van effectieve brandweezorg. In het brandweezorgplan geven we het bestuur op een integrale manier inzicht op welke wijze we brandweezorg in de volle breedte organiseren in de regio en wat het bestuur mag verwachten van VRBZO ten aanzien van brandweezorg.</p>	<p>Gereed</p>	<p>Op 28 maart 2019 heeft het Algemeen Bestuur ten aanzien van het Brandweezorgplan het volgende besloten:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kennis te nemen van de inventarisatie en analyse van de risico's in de regio op het gebied van brandweezorg (brand, hulpverlening, gevaarlijke stoffen en waterongevallen). 2. Kennis te nemen van de samenhangende activiteiten die VRBZO in de breedte van brandweezorg verricht om bij te dragen aan het verkleinen van de kans op incidenten en aan het beperken van het effect van daadwerkelijke incidenten. 3. Het dekkingsplan 2019 zoals beschreven in hoofdstuk 4 inclusief de daaraan gekoppelde bijlagen 5 en 6 vast te stellen. 4. Met betreffende gemeenten het gesprek aangaan over de mogelijkheden van leveren van plaatselijk maatwerk.
<p>Evaluatie Toekomstvisie Brandweezorg</p>	<p>In 2015 werd de Toekomstvisie Brandweezorg bestuurlijk vastgesteld. De daaropvolgende jaren was VRBZO bezig om de taakstellingen die hieruit volgden uit te voeren. In 2018 heeft een cijfermatige en inhoudelijke evaluatie plaatsgevonden over de resultaten van het gehele traject. In de eerste helft van 2019 worden de resultaten besproken door de bestuurlijke vooroverleggen (BVO's) en het bestuur.</p>	<p>Gereed</p>	<p>Op 28 maart 2019 heeft het Algemeen Bestuur ingestemd met de resultaten en conclusies van de uitgevoerde evaluatie Toekomstvisie Brandweezorg. De aanbevelingen uit de evaluatie worden nader uitgewerkt en geïmplementeerd.</p>

Doelstelling jaarplan 2019	Wat wilden we bereiken en wat gingen we daarvoor doen?	Status	Toelichting status
<p>VRBZO vernieuwt de brandweerorganisatie op basis van kwaliteit, capaciteit & continuïteit</p>	<p>Door te werken aan de vernieuwing van de repressieve organisatie wordt blijvend gezocht naar de best mogelijke brandweezorg binnen de door het bestuur gestelde kaders.</p> <p>In 2019 werkt VRBZO hieraan door:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Opstellen bestuurlijke visie repressieve brandweezorg. Dit spoor moet leiden tot een plan, op basis waarvan (financiële) scenario's kunnen worden bepaald. De impact is nog niet te duiden op dit moment; b) Bovenliggend is om met elkaar invulling te geven aan sturing op houding en gedrag (zie ook visie personeel); c) Invulling geven aan basis op orde o.b.v. overzicht knelpunten; d) Organisatie Incidentbestrijding aanpassen aan de hand van een vastgesteld projectplan. 	<p>Achter op schema</p>	<p>Tijdens de bestuursconferentie in het najaar van 2019 is gesproken over het VRBZO-beleidsplan. De inrichting van de brandweerorganisatie is onderdeel van dit plan.</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Het opstellen van een bestuurlijke visie repressieve brandweezorg (thans: Uitvoeringsagenda incidentbestrijding) is niet langer een opzichzelfstaand planfiguur, maar wordt in samenhang gebracht met het VRBZO-beleidsplan (=wettelijk planfiguur). Initieel leken de tijdlijnen van beide trajecten moeilijk op elkaar af te stemmen, dit is door de tijd echter ingehaald. b) Het sturen op houding en gedrag is een continu proces en derhalve nog steeds gaande. c) Invulling geven aan de basis op orde is in projectvorm gereed. De resterende punten zijn belegd binnen de reguliere processen. d) Dit betreft een impactvol traject, wat (mogelijk) ook personele consequenties heeft. Hierbij hebben zorgvuldigheid en het menselijke aspect de voorkeur boven snelheid. Begin januari 2020 is een voorstel over de inrichting van het middenmanagement bij Incidentbestrijding (o.a. teamleiders repressie) ter advisering voorgelegd aan de Ondernemingsraad.

Doelstelling jaarplan 2019	Wat wilden we bereiken en wat gingen we daarvoor doen?	Status	Toelichting status
<p>VRBZO kan prestaties verantwoorden en sturen op prestaties</p>	<p>VRBZO streeft naar transparantie en voorspelbaarheid in haar prestaties. Om die reden zijn in 2018 in samenspraak met de Adviescommissie Financiën & Bedrijfsvoering de prestatie indicatoren gewijzigd. Vanaf 2019 verantwoordt VRBZO periodiek over deze set prestatie indicatoren via de periodieke bestuursrapportage. In 2019 gaat VRBZO de set indicatoren optimaliseren. Met het inzichtelijk maken (en verantwoorden) van prestaties is een eerste stap genomen om te sturen op 'output'. In 2019 gaat VRBZO:</p> <ul style="list-style-type: none"> • onderzoeken hoe het implementeren van resultaatgericht werken goed kan monitoren; • onderzoeken hoe binnen de gesprekscyclus resultaatgericht werken beter te positioneren. 	<p>Op schema</p> <p>Onderdeel van reguliere taak-uitvoering</p>	<p>De prestaties van VRBZO komen terug in de diverse indicatoren in de rapportages. De cijfers laten de kwantitatieve resultaten op de reguliere taakuitvoering zien. Het (bij)sturen op prestaties vraagt om goede data-ontsluiting, trendanalyses en anticiperend vermogen. VRBZO heeft zich in 2019 sterk ontwikkeld op dit vlak. Door het inhuren van young professionals op het gebied van business intelligence is de afgelopen maanden een versnelling op het gebied van technische data-ontsluiting zichtbaar. Door het inrichten van datawarehouse kunnen we gegevens uit databronnen ontsluiten en combineren wat leidt tot nieuwe inzichten en vraagstukken. Door deze ontwikkeling worden ook andere gebieden zoals trendanalyse aangejaagd. Deze ontwikkeling zal ook de komende jaren worden voortgezet</p>

Doelstelling jaarplan 2019	Wat wilden we bereiken en wat gingen we daarvoor doen?	Status	Toelichting status
<p>VRBZO bespaart op huisvestingskosten</p>	<p>Efficiënt omgaan met publiek geld en medewerkers een inspirerende, moderne en efficiënte werkomgeving bieden. Dat zijn de voornaamste doelen. Om die reden is onderzocht op welke wijze VRBZO beter gebruik kan maken van de beschikbare ruimte en waar besparingen kunnen worden gerealiseerd. In 2018 is de huurovereenkomst van het kantoor aan de Deken van Somerenstraat beëindigd en daarmee is tevens een investering van ruim € 3,5 miljoen in de modernisering van dit kantoorpand voorkomen. In 2019 gaat VRBZO de kantoorruimte van post Helmond verbouwen en moderniseren. Daarnaast worden voorbereidingen getroffen voor de verbouwing van het Regionaal Opleidingscentrum in Waalre (ROC). Dit wordt gerealiseerd binnen het afgesproken krediet van in totaal € 1,1 miljoen (Helmond en ROC).</p>	<p>Niet behaald</p>	<p>Gelet op de huidige situatie op de bouwmarkt wordt de planning van de verbouwing van post Helmond niet behaald. Nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen in diverse gemeenten, paraatheidsissues en vraaggerichte huisvesting zijn van invloed op de huisvestingbehoefte. In plaats van uitvoering geven aan de bestaande plannen wordt de huisvestingsstrategie momenteel geactualiseerd en zullen nieuwe doelstellingen geformuleerd worden.</p>
<p>VRBZO ontwikkelt personeelsbeleid richting HRD*</p> <p>* deze doelstelling is gecombineerd met de doelstelling "VRBZO stuurt op de vakbekwaamheid van alle medewerkers"</p>	<p>Het werk en de werkomgeving van de veiligheidsregio verandert. De medewerker is en blijft het belangrijkste kapitaal van de organisatie. Een klassieke personeelsafdeling past niet in deze ontwikkeling. Duurzame inzetbaarheid van medewerkers en de transitie naar een lerende organisatie zijn belangrijke uitdagingen voor VRBZO.</p> <p>Inzicht in de vakbekwaamheid van medewerkers en het creëren van eigenaarschap m.b.t. de professionele vakbekwaamheid zijn speerpunten voor 2019.</p>		<p>VRBZO heeft sinds de regionalisering flinke stappen gemaakt van een organisatie met een klassieke P&O afdeling naar een organisatie met basiskennissen van HRM; zo worden er organisatie- en mensgerichte trainingen aangeboden en medewerkers en leidinggevenden worden gestimuleerd om in gesprek te gaan over hun ontwikkeling. Desondanks blijkt de volgende stap naar HRD fors.</p> <p>In de zomer heeft het MT een advies aangenomen hoe de organisatie medewerkers kan ondersteunen bij hun ontwikkeling naar aantoonbare vakbekwaamheid en daarmee kan ontwikkelen op het gebied van HRD. Het advies omvat een aantal randvoorwaarden die nodig zijn om de volgende stap te maken. Eerste kwartaal 2020 wordt een plan van aanpak opgeleverd aan het MT over de prioritering en fasering van de verschillende onderdelen.</p>

Doelstelling jaarplan 2019	Wat wilden we bereiken en wat gingen we daarvoor doen?	Status	Toelichting status
<p>Visie 2025 (Meerjarenbeleidsplan 2020 – 2023)</p>	<p>De periode van het regionaal beleidsplan eindigt in 2019. Dat betekent dat er ruimte en behoefte is aan nieuwe lange termijn doelstellingen waarop de organisatie zich kan richten. Dit jaar stelt VRBZO samen met het bestuur nieuwe meerjarige beleidsdoelstellingen vast.</p>	<p>Op schema</p>	<p>De eerste helft van het jaar stond in teken van voorbereiding van de Visie 2025 door het ophalen van beelden bij bestuur, ketenpartners en medewerkers. In de tweede helft van 2019 zijn de beelden uitgewerkt in een eerste opzet van het meerjarenplan. Het bestuur is nadrukkelijk betrokken bij de uitwerking van een toekomstgericht beeld. In oktober is een bestuursconferentie georganiseerd waarin de contouren zijn geschetst. Het bestuur herkent zich in de thema's die voor de komende jaren van belang zijn voor de veiligheidsregio. Door VRBZO wordt dit verder geconcretiseerd zodat in 2020 het gesprek met de gemeenteraden en verdere besluitvorming kan plaatsvinden.</p>

4 Financieel resultaat

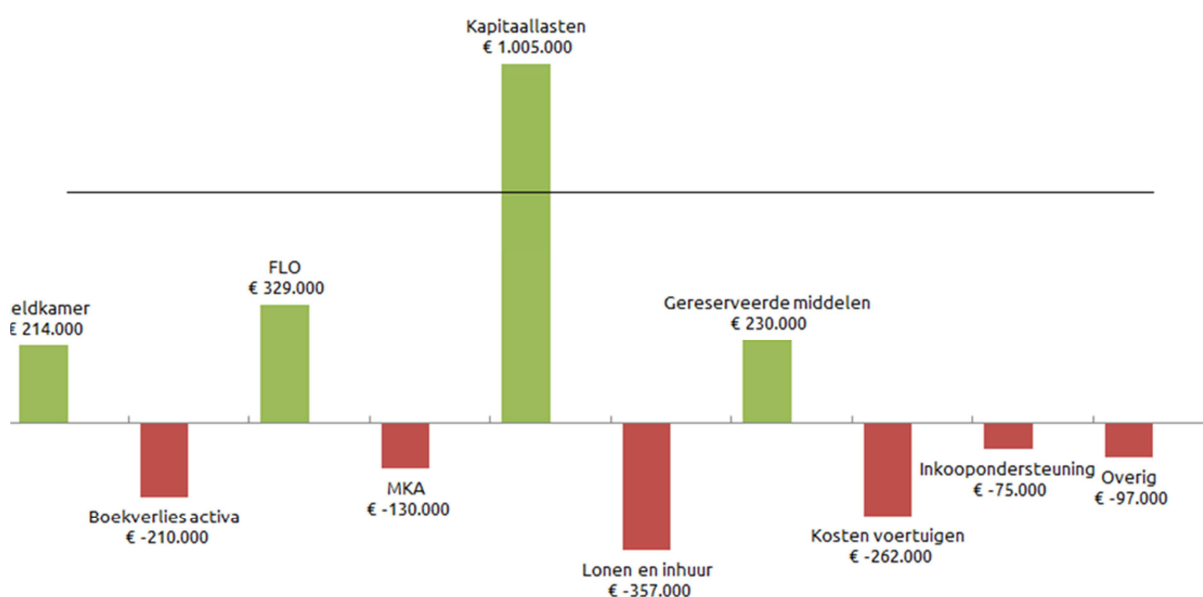
4.1 Gerealiseerd exploitatieresultaat

De jaarrekening 2019 sluit af met een positief exploitatieresultaat van € 646.780. Dit is 0,9% van de totale begroting van € 73,5 miljoen. In onderstaande tabel is weergegeven op welke onderdelen van de programma's van VRBZO dit resultaat behaald is.

Saldo lasten en baten	Begroting 2019	Realisatie 2019	Afwijking
Product Incidentbestrijding	€ 29.894.890	€ 29.513.469	€ 381.421
Product Risicobeheersing	€ 4.944.148	€ 4.880.631	€ 63.517
Product Crisisbeheersing	€ 1.145.474	€ 1.102.126	€ 43.348
Product Bevolkingszorg	€ 238.020	€ 241.637	-€ 3.617
Product GHOR	€ 972.340	€ 913.461	€ 58.879
Product GMK (exc. MKA)	€ 1.647.477	€ 1.432.913	€ 214.564
Product Ambulancezorg	€ 0	-€ 25.350	€ 25.350
Product MKA	-€ 77.587	€ 143.335	-€ 220.922
Bijdrage Gemeenten	-€ 41.024.122	-€ 41.019.063	-€ 5.059
Bijdrage Rijk	-€ 6.756.380	-€ 6.726.945	-€ 29.435
Product Financiering & Alg Dekkingsmiddelen	€ 29.737	€ 240.087	-€ 210.350
Ondersteuning organisatie	€ 9.570.700	€ 9.096.829	€ 473.871
Mutaties Bestemmingsreserves	-€ 584.697	-€ 440.000	-€ 144.697
Saldo lasten en baten	€ 0	-€ 646.870	€ 646.870

4.1.1 Analyse van het resultaat 2019

In de toelichting op het overzicht van baten en lasten is een uitgebreide analyse per programma onderdeel opgenomen op de afwijkingen tussen de begroting en de realisatie gesplitst naar loonkosten, kapitaallasten, overige lasten, overhead en overige verrekeningen (intern) en de baten. Dit zijn de belangrijkste redenen voor het positieve resultaat:

1. Meldkamer: € 214.000

VRBZO realiseerde in 2018 de samenvoeging van de meldkamers in de Gemeenschappelijke Meldkamer Oost-Brabant (MKOB). Hiermee loopt VRBZO voor op de planning van het landelijk traject Landelijke Meldkamer Organisatie (LMO). VRBZO realiseerde een structureel voordeel van € 200.000 en een incidenteel voordeel van € 14.000.

2. Boekverlies activa: € -/-210.000

Het negatieve resultaat is vrijwel geheel het gevolg van boekwinsten- en verliezen op voertuigen die worden ingeruild of afgestoten in het kader van de Toekomstvisie Brandweezorg, ademluchtapparatuur die wordt ingeruild als onderdeel van de vervangingen voor Arbeidshygiëne en desinvesteringen vanwege het verlaten van het pand aan de Deken van Somerenstraat 2 in Eindhoven.

3. Functioneel Leefijdsontslag (FLO): € 329.000

Eind 2019 is de nieuwe FLO-regeling uitgewerkt in een uitvoeringsakkoord en zijn de financiële effecten inzichtelijk gemaakt. In 2019 resulteert de nieuwe regeling in een incidenteel voordeel, vooral omdat medewerkers de instroom in de FLO-regeling uitstelden.

4. MKA: € -/-130.000

Eind 2018 zijn de medewerkers van de MKA overgegaan naar de GGD. In 2019 betaalde VRBZO een eenmalige bijdrage aan de GGD ter dekking van het tijdelijke exploitatietekort door de overgang van de medewerkers van de MKA.

5. Kapitaallasten: € 1.005.000

Diverse geplande investeringen vinden later dan verwacht plaats. Dit zorgt voor incidenteel lagere kapitaallasten. Oorzaken zijn onder andere uitstel van de verbouwing van het Regionaal Opleidingscentrum (ROC) in Waalre, de mislukte aanbesteding van vier tankautospuiten voor stedelijk gebied, vertraging in de aanbesteding van het watertransport systeem (WTS 400) en lagere investeringen in arbeidshygiëne.

6. Lonen en inhuur: € -/-357.000

In 2019 zijn incidenteel hogere loonkosten gerealiseerd dan begroot door extra inhuur en extra inzet van vast personeel. De belangrijkste redenen zijn:

- Externe inhuur voor operationele ondersteuning en de kosten voor vervanging van vaste medewerkers. Extern personeel is tijdelijk ingezet voor operationele ondersteuning vanwege de uitbreiding van werkzaamheden (centrale service desks met logistiek) en projecten van Incidentbestrijding.
- Ook zijn zieke vaste medewerkers tijdelijk vervangen zodat de operationele continuïteit geborgd bleef.
- Enkele medewerkers die met pensioen gaan, zijn vroegtijdig vervangen om een goede kennisoverdracht en directe inzetbaarheid te borgen (o.a. business intelligence).

7. Gereserveerde structurele middelen: € 230.000

Structurele begrotingsruimte van circa € 230.000. Dit betreft middelen die eerder gereserveerd waren voor de dekking van de structurele kosten voor de investeringen in arbeidshygiëne. In 2018 zijn de middelen incidenteel ingezet voor de dekking van loonkosten. In 2019 zijn de middelen weer beschikbaar voor arbeidshygiëne.

8. Kosten voertuigen: € -/- 262.000

In 2019 was voor 2 hoogwerkers een grote onderhoudsbeurt (midlife update) noodzakelijk. In de begroting is rekening gehouden met de gemiddelde onderhoudskosten per jaar van hoogwerkers (op basis van het totale onderhoud gedurende de levensduur van 15 jaar). De midlife updates overschrijden dit gemiddelde bedrag en veroorzaken een incidenteel tekort. Daarnaast zijn de kosten voor hoogwerkers de laatste jaren in het algemeen hoger dan verwacht door schades en storingen. Door deze ontwikkelingen ontstaat een incidenteel nadeel. De kosten voor brandstof en onderhoud van voertuigen zijn hoger dan begroot. De hogere brandstofkosten zijn het gevolg van hogere brandstofprijzen. De overschrijding wordt daarom als incidenteel beschouwd.

9. Inkoopondersteuning: € -/- 75.000

Bij de bezuinigingstaakstelling voor 2019 is besloten om het budget structureel met € 75.000 te verlagen. Echter, de besparing kan naar verwachting pas in jaarschijf 2022 worden gerealiseerd. De oorzaak hiervoor is tweeledig: het contract kent een opzegtermijn van twee jaar en we moeten de interne expertise nog verder ontwikkelen. Tot dat moment zorgt dit voor een negatief incidenteel resultaat van € 75.000.

10. Overig: € -/- 97.000

Diverse overige ontwikkelingen resulteerden in een nadeel € 97.000. De belangrijkste zijn:

- In 2019 zijn externe adviseurs en specialisten ingehuurd voor ondersteuning op specifieke onderwerpen (onder andere bedrijfscontinuïteit management, wervingscampagnes voor vrijwilligers, FLO, verzekeringen, huisvesting, vervanging systemen, ontwikkelen crisiscommunicatie, ontsluiten en structureren data voor management informatie, implementatie en aanpassingen van het document management systeem).
- Het budget voor Brandveilig Leven is niet volledig gerealiseerd door het achterblijven van vraag van gemeenten.
- Het samenwerkingsverband in Oost-Brabant voor de calamiteiten coördinator is later gerealiseerd dan verwacht. Het budget is hierdoor niet volledig besteed in 2019.

5 Interne controle

5.1.1 (Verbijzonderde) Interne Controle 2019

De werkzaamheden ten behoeve van de Interne Controle worden uitgevoerd conform het normenkader en het Intern Controleplan 2019. Het Normenkader is vastgesteld door het Algemeen Bestuur VRBZO; het Intern Controleplan is een uitwerking van het Normenkader, aangevuld met specifieke onderwerpen in opdracht van de controller VRBZO.

De interne controle richtte zich voornamelijk op de kwaliteit van de bedrijfsvoering en de aanwezige beheersmaatregelen rondom belangrijke financiële processen.

Doel en reikwijdte van de controle

De bevindingen hebben betrekking op de opzet, het bestaan en de werking van de administratieve organisatie en de daarin opgenomen maatregelen van interne beheersing.

De werkzaamheden bestonden uit:

- het onderzoeken en beoordelen van de opzet van de administratieve organisatie en de daarin besloten interne beheersingsmaatregelen; en
- het toetsen van de werking van de interne beheersingsmaatregelen.

De resultaten van de interne controle zijn betrokken in de interim controle.

5.1.2 Opvolging Interim Controle 2019

Bevinding	Risico	Aanbeveling	Reactie Management
<p>1 Opstellen inkoopstrategie</p> <p>Wij constateren dat bij inkopen boven de drempel van € 5.000 een verkorte inkoopstrategie en boven de drempel van € 30.000 een uitgebreide inkoopstrategie dient te worden opgesteld. Middels inlichtingen hebben wij vernomen dat deze procedure niet in alle gevallen juist wordt gevolgd en een inkoopstrategie wordt opgesteld.</p>	<p>Onrechtmatige aanbestedingen door niet alle juridische wetgeving te wegen bij het aangaan van inkoopverplichtingen.</p>	<p>Wij adviseren u om te waarborgen dat voor elke inkoopverplichting een inkoopstrategie aanwezig is. Bijvoorbeeld door dit in te regelen bij de controle op de inkooporder.</p>	<p>Budgethouders zijn verantwoordelijk voor het opstellen van een inkoopstrategie en het aanmaken van een order. Alle inkooporders worden vervolgens door de afdeling F&C gecontroleerd op juist gebruik van boekingscodes. Aan de controle door de afdeling F&C wordt met ingang van 2020 de controle op de aanwezigheid van een inkoopstrategie toegevoegd en maandelijks gerapporteerd aan het MT. Met de meerjarige Dynamische Aankoop Kalender (DAK), het jaarlijkse inkoopplan en de periodieke spendanalyse zijn al compenserende maatregelen in werking om het risico op onrechtmatige aanbestedingen te beperken.</p>
<p>2 Volledigheid contractenregister</p> <p>Wij hebben vastgesteld dat het contractenregister niet volledig is. Gedurende 2019 is een contractenmodule (Corsa) aangeschaft. Deze contractenmodule is nog niet geïmplementeerd in 2019. Het proces aangaande het in kaart brengen van alle contracten en invoer in de contractenmodule wordt in Q2 2020 afgerond.</p>	<p>Doordat het contractenregister niet volledig is bestaat het risico dat de (Europese) aanbestedingswetgeving niet juist wordt nageleefd, omdat er onvoldoende inzicht is van de looptijd en aanwezigheid van raamovereenkomsten. Tevens bestaat het risico dat verplichtingen onvolledig worden verantwoord.</p>	<p>Wij adviseren u formele procedures in te richten om de volledigheid van het contractenregister te waarborgen.</p>	<p>Inmiddels zijn ongeveer 200 contracten opgevoerd in de nieuwe contractenmodule van BCT (Corsa). Hiermee worden budgethouders geautomatiseerd ondersteund in de bewaking van contractafspraken. Aflopende contracten kunnen hiermee tijdig verlengd, opgezegd of opnieuw afgesloten worden. Al dan niet via een aanbesteding. De planning is dat medio 2020 alle in de contractenmodule ingevoerd zijn.</p>

<p>3 Autorisatie inkooporders</p> <p>Wij hebben vastgesteld dat het voorkomt dat verplichtingen met derden zijn aangegaan waarvoor geen (geautoriseerde) inkooporder voor is aangemaakt in Coda. Tevens hebben wij vernomen dat niet in alle gevallen waar het bedrag van de reeds aangegane verplichting is bijgesteld naar boven, ook het bedrag van de order wordt aangepast. Hierdoor heeft mogelijk de autorisatie niet op een juist niveau plaatsgevonden.</p>	<p>Het risico bestaat dat er sprake is van onrechtmatige lasten en dat de schuldenpositie niet volledig wordt weergegeven.</p>	<p>Wij adviseren u om in het systeem af te dwingen dat er ten alle tijden een inkooporder wordt vastgelegd in het systeem bij het aangaan van een verplichting.</p>	<p>Het gebruik van inkooporders is al 2 jaar een aandachtspunt van de afdeling F&C in samenwerking met de budgethouders. Het percentage facturen dat op basis van een inkooporder verwerkt wordt is in die periode gestegen van circa 50% naar circa 80%. Het advies om verplicht alle inkopen op basis van een inkooporder vast te leggen is een bedrijfseconomisch te strikte oplossing. Inspanningen om het orderpercentage verder te verhogen moeten zich concentreren op inkooporders voor grote inkoopbedragen. Door bijvoorbeeld het hanteren van een minimaal inkoopbedrag waarvoor een inkooporder verplicht is kan het orderpercentage verhoogd worden met een beperkt risico op onrechtmatige lasten. Met de meerjarige Dynamische Aankoop Kalender (DAK), het jaarlijkse inkoopplan en de periodieke spendanalyse zijn al compenserende maatregelen in werking om het risico op onrechtmatige aanbestedingen te beperken. Alle inkoopfacturen worden voorafgaand aan betaling altijd op het juiste niveau geautoriseerd. Hieruit blijken in de praktijk geen bijzonderheden.</p>
---	--	---	--

Bevinding	Risico	Aanbeveling	Reactie Management
<p>4 Controle prestatielevering</p> <p>In de applicatie Coda geeft de budgethouder zijn of haar akkoord voor een inkoopfactuur. Het bewijs van de prestatie/levering wordt niet in Coda gearchiveerd en er zijn geen richtlijnen voor het controleren en archiveren van de documentatie van de prestatielevering. Hierdoor is achteraf niet vast te stellen door de crediteurenadministratie of door de interne controlefunctionaris op basis van welke documentatie de prestatielevering is vastgesteld.</p>	<p>Het risico bestaat dat facturen onterecht worden geautoriseerd en betaald, hetgeen kan leiden tot onrechtmatige lasten.</p>	<p>stellen ten aanzien van de controle op de prestatielevering. In deze richtlijnen dienen o.a. werkwijze, verantwoordelijkheden en documentatieverplichtingen opgenomen te worden.</p> <p>Verder adviseren wij om te onderzoeken in hoeverre vastlegging van de prestatie documentatie binnen het (financiële) systeem af te dwingen valt dan wel eenduidige procedures voor te schrijven aan de organisatie. Tot slot, adviseren wij u de controle op prestatielevering mee te nemen in de werkzaamheden van de interne controle.</p>	<p>De richtlijnen voor de controle op prestatielevering zijn summier en worden in januari 2020 geactualiseerd en nader gedetailleerd met documentatievoorbeelden voor de budgethouders. De afspraken die hieruit voortvloeien worden met ingang van 2020 een vast onderdeel van de werkzaamheden van de interne controle.</p> <p>In het huidige financiële systeem is het niet mogelijk om op efficiënte wijze documentatie rondom prestatielevering toe te voegen aan een factuur.</p>
<p>5 Beheersing memoriaalboeken</p> <p>Wij hebben vastgesteld dat alle memoriaalboekingen geautoriseerd worden via Topdesk door het hoofd financiën en control. Hierbij constateren wij dat het hoofd financiën en control de boekingen beoordeelt en autoriseert, maar achteraf geen controle plaatsvindt op de juiste verwerking. Tevens hebben wij vernomen dat in 2019 nog niet alle memoriaalboekingen via Topdesk zijn aangeboden.</p>	<p>Het risico bestaat dat onjuiste memoriaalboekingen worden verwerkt in de financiële administratie.</p>	<p>Wij adviseren u om nadere functiescheiding aan te brengen in het memoriaalproces en hierbij vast te stellen dat de memoriaalboeking juist wordt verwerkt in de financiële administratie. Tevens adviseren wij om uw medewerkers te wijzen op de richtlijnen inzake het registreren van memoriaalboekingen middels Topdesk.</p>	<p>De verwerking en autorisatie van memoriaalboekingen via Topdesk verloopt naar wens. Daarmee is de aanbeveling opgevolgd.</p>

Bevinding	Risico	Aanbeveling	Reactie Management
<p>6 Status werkzaamheden IC</p> <p>Wij hebben middels inlichtingen vernomen dat de interne controlefunctionaris niet alle geplande werkzaamheden voor 2019 heeft kunnen uitvoeren. Onder andere voor personeel en aanbestedingen zijn de interne controlewerkzaamheden niet afgerond.</p>	<p>Het risico bestaat dat de interne controlefunctionaris niet tijdig bevindingen kan signaleren over de juiste werking van de interne beheersing binnen uw organisatie.</p>	<p>Wij adviseren u om te waarborgen dat de internen controlefunctionaris tijdig haar werkzaamheden heeft afgerond en tijdig wordt gerapporteerd over bevindingen inzake interne beheersing.</p>	<p>Het jaar 2019 is een jaar waarin binnen VRBZO veel is gebeurd. De nieuwe bezuinigingen in 2019 lopen op schema en de bezuinigingstaakstelling is grotendeels gerealiseerd door de vervanging van ICT systemen (personeels- en salarisadministratie (HR), vakbekwaamheidsmanagementsysteem (VMS)), wijzigingen in het inkoopproces en het schrappen van formatie bij bedrijfsvoering. De vervanging van fundamentele bedrijfsvoering systemen leidt tot druk op de capaciteit en de planning. Mogelijk heeft dit ook nog gevolgen voor de planning en realisatie van de interne controle in 2020. Het advies van de accountant wordt overgenomen en betrokken bij de verdere implementatie van het HR-systeem en het VMS-systeem.</p>
<p>7 Autorisatie declaraties</p> <p>Wij hebben geconstateerd dat declaraties van functionarissen niet standaard dienen te worden geautoriseerd door de leidinggevende van de functionaris.</p>	<p>Het risico bestaat dat onrechtmatig variabele vergoedingen worden betaald aan functionarissen.</p>	<p>Wij adviseren u om het proces inzake het autoriseren van declaraties te heroverwegen en/of voldoende mitigerende controlemaatregelen in te richten om de rechtmatigheid van de declaraties te waarborgen.</p>	<p>Alle declaraties met uitzondering van enkelvoudige reisbewegingen worden via een geautomatiseerde workflow ingediend door de medewerker en gecontroleerd en uitbetaald door de salarisadministratie. Enkelvoudige reisbewegingen worden door invoer van een vertrek- en aankomstadres via een geautomatiseerde workflow berekend en uitbetaald en worden niet aanvullend gecontroleerd. Alleen bij bijzonderheden overlegt de salarisadministratie met de leidinggevende van de medewerker. Via een nieuw controlerapport wordt met ingang van december 2019 de leidinggevende achteraf geïnformeerd over de declaraties per medewerker. Hiermee zijn voldoende mitigerende maatregelen ingericht om rechtmatigheid te waarborgen.</p>

Bevinding	Risico	Aanbeveling	Reactie Management
<p>8 Toegangsbeveiliging Coda</p> <p>Wij hebben geconstateerd dat er nog gebruikersaccounts actief zijn in het netwerk van functionarissen welke niet meer werkzaam zijn bij de organisatie. Tevens is rondom het proces van toekennen, wijzigen en verwijderen van accounts op netwerkniveau en in applicaties geen formele procedure aanwezig.</p>	<p>gebruikers van de IT omgeving niet juist zijn en ongeautoriseerde acties uitvoeren binnen de systemen en applicaties van de organisatie.</p>	<p>Wij bevelen u aan om het proces rondom het aanmaken, wijzigen, en verwijderen van accounts op het netwerk en applicatieniveau te formaliseren door middel van het opstellen van een procedures waarin tevens de maatregelen zijn beschreven. Tevens adviseren wij om accounts van niet werkzame functionarissen te verwijderen.</p>	<p>Het advies van de accountant wordt overgenomen.</p>
<p>9 Continuïteitsmaatregelen Coda</p> <p>In 2019 is geen recovery of andere vorm van uitwijktest geweest voor de financiële administratie Coda.</p>	<p>Het risico bestaat dat indien nodig, de recovery van data niet volledig of op tijdig uitgevoerd kan worden wat de continuïteit van de bedrijfsvoering in het geding brengt.</p>	<p>Wij bevelen u aan om op een periodieke basis een recovery en/of uitwijktest uit te voeren.</p>	<p>Vooralsnog houdt VRBZO vast aan het maken van back-ups zonder volledige recovery test. Een volledige recovery structuur (hardware) wordt te kostbaar geacht. Wel zal in 2020 op een testserver een gedeeltelijke recovery structuur ingericht en getest worden voor o.a. Coda.</p>

6 Verplichte paragrafen

Het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) schrijft voor dat een aantal paragrafen verplicht onderdeel uitmaakt van het jaarverslag. In dit hoofdstuk zijn deze verplichte paragrafen opgenomen. Gezien de aard van onze organisatie zijn de paragrafen Lokale heffingen en Grondbeleid weggelaten.

6.1 Risicomanagement en weerstandsvermogen

VRBZO heeft in 2019 de beleidsnota Risicomanagement & Weerstandsvermogen geëvalueerd en herijkt. De beleidsnota is in december 2019 door het Algemeen Bestuur vastgesteld voor de periode 2020 - 2023. De belangrijkste beleidsuitgangspunten voor VRBZO op gebied van risicomanagement zijn:

- Risico's in een cyclisch proces inventariseren, beoordelen en monitoren via een continuïteitsplan;
- De instelling van een weerstandsvermogen heeft als doel om een stabiele (trendmatige) ontwikkeling van de gemeenschappelijke bijdrage te waarborgen.
- Streven naar een ratio weerstandsvermogen van 1 of hoger. De hoogte van de algemene reserve is vastgesteld op € 2,0 miljoen.

6.1.1 Risico inventarisatie

Het risico-overzicht in het continuïteitsplan gaat uit van een indeling die bestaat uit een matrix waarbij de assen worden gevormd door de factoren kans en impact. Met kans wordt bedoeld welke mate van waarschijnlijkheid er bestaat dat een risico zich manifesteert. Met impact wordt bedoeld de negatieve financiële invloed die een risico mogelijk heeft op de continuïteit van de dienstverlening. Door het inschatten van kans en (financiële) impact (scoren op een schaal van 1 tot 5) vindt rangordening van risico's plaats.

Kans	5	5	10	15	20	25
	4	4	8	12	16	20
	3	3	6	9	12	15
	2	2	4	6	8	10
	1	1	2	3	4	5
		1	2	3	4	5
		Impact				

Score	Kans	Impact
1	Zeër onwaarschijnlijk / nihil	< € 0,10 mln
2	Onwaarschijnlijk	€ 0,10 mln - € 0,25 mln
3	Reëel (50/50)	€ 0,25 mln - € 0,50 mln
4	Waarschijnlijk	€ 0,50 mln - € 1,00 mln
5	Zeër waarschijnlijk	> € 1,00 mln

De kans of impact van onderstaande risico's zijn van die mate dat er rekening mee moet worden gehouden dat dat ze zich voordoen. Tijdens de reguliere planning en control gesprekken worden de risico's besproken en bijgesteld. De risico's, en eventueel genomen beheersmaatregelen om de impact te dempen, worden gemonitord en periodiek gewogen door het managementteam.

De risico's met betrekking tot algemene bedrijfsvoering en majeure wijzigingen in model brandweezorg hebben op onderdelen een structureel karakter. Bij de kwantificering van de impact is rekening gehouden met incidentele risicobedragen. Dit betekent dat bij het voordoen van een risico incidenteel vanuit het weerstandsvermogen een onttrekking kan worden gedaan.

Onderwerp	Kans	Impact (€ mln)
1. Risico's in de algemene bedrijfsvoering, voornamelijk door: <ul style="list-style-type: none"> - Stijging premies voor (vrijwilligers)verzekeringen en pensioenen, wijzigingen in beleid FLO-regeling beroepsbrandweer; - Kosten die voortvloeien uit bedrijfskritische specialistische functies (bijvoorbeeld kostbare opleidingen of inhuur op gebied van brand- en omgevingsveiligheid, business intelligence, ICT etc.). - Eigen risicodragers WW. 	Zeer waarschijnlijk	€ 0,5 – € 1,0
2. Majeure wijzigingen in het bestaande model van brandweezorg: <ul style="list-style-type: none"> - Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra) en Europese richtlijn rechtspositie brandweervrijwilligers. 	Waarschijnlijk	€ 0,5 – € 1,0
3. Ernstige verstoring door incidenten, rampen en crises: <ul style="list-style-type: none"> - Kosten voortvloeiend uit bestrijding van een majeure (GRIP) incident. 	Reëel	€ 0,5 – € 1,0
Totaal		€ 1,5 – € 3,0

Het is niet reëel dat bovengenoemde risico's zich gelijktijdig voordoen. Tevens is de impact van een ernstige verstoring en de majeure wijzigingen in model brandweezorg (nog) lastig te kwantificeren. Mede gelet op bovenstaande houdt VRBZO rekening met een totaal risicobedrag van € 2,0 miljoen.

6.1.2 Financiële kengetallen VRBZO

Het BBV schrijft voor dat enkele financiële kengetallen standaard zijn opgenomen in de verplichte paragraaf Risicomanagement en Weerstandsvermogen. De realisatie van deze financiële kengetallen zijn hieronder benoemd voor 2019.

Financiële kengetallen conform BBV-richtlijn:	Jaarrekening 2018	Jaarrekening 2019	Norm (%)
Netto schuldquote	42%	39%	<100
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	42%	39%	<100
Solvabiliteitsratio	15%	15%	>10
Structurele exploitatieruimte	-1,8%	0%	
Grondexploitatie	n.v.t.	n.v.t.	
Belastingcapaciteit	n.v.t.	n.v.t.	

6.1.3 Weerstandsvermogen en –capaciteit

De weerstandscapaciteit wordt gevormd door de gemeenschappelijke middelen en is bedoeld om niet begrote kosten te dekken. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen de incidentele en structurele weerstandscapaciteit.

Incidentele weerstandscapaciteit

De incidentele weerstandscapaciteit is het vermogen dat ingezet kan worden om eenmalige tegenvallers op te vangen. De middelen die dat vermogen bepalen zijn:

- de algemene reserve en de reserves waaraan het Algemeen Bestuur een bestemming heeft gegeven die kan worden gewijzigd (bestemmingsreserves);

- de in de begroting opgenomen ramingen voor onvoorziene uitgaven voor zover hier nog geen bestemming aan is gegeven;
- de stille reserves, voor zover deze op korte termijn materieel te maken zijn (reserves waarvan de omvang en/of het bestaan niet uit de balans blijkt, voortkomend uit de onderwaardering van activa of overwaardering van schulden bij het volgen van normale waarderingsmethoden).

Structurele weerstandscapaciteit

De structurele weerstandscapaciteit heeft betrekking op het vermogen om onverwachte tegenvallers structureel in de lopende begroting op te vangen, zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van bestaande taken. De middelen die dat vermogen bepalen zijn:

- bezuinigingsmogelijkheden (voor zover nog niet meegenomen in de begroting en meerjarenramingen);
- cumulatief geraamde onvoorziene uitgaven;
- de resterende (onbenutte) belastingcapaciteit (niet van toepassing voor VRBZO).

Op basis van de cijfers uit de jaarrekening 2019 levert dit de volgende weerstandscapaciteit op:

Incidentele weerstandscapaciteit	
Algemene reserve	€ 2.000.000
Bestemmingsreserves	€ 4.240.062
Stille reserves	€ 0
Totale incidentele weerstandscapaciteit (a)	€ 6.240.062
Structurele weerstandscapaciteit	
	€ -/-0
Cumulatief geraamde onvoorziene uitgaven	€ 0
Totale structurele weerstandscapaciteit (b)	€ 0
Totale weerstandscapaciteit (a + b)	€ 6.240.062

VRBZO streeft naar een ratio in weerstandsvermogen van 1,0. Bij deze ratio is de beschikbare weerstandscapaciteit voldoende voor de benodigde risicoafdekking (€ 2,0 miljoen). Het werkelijke ratio weerstandsvermogen bedraagt 3,1 over 2019. Hiermee is voldaan aan de beleidslijn.

6.2 Financiering

In de financieringsparagraaf komen onderwerpen aan de orde die behoren tot het geldstromenbeleid van VRBZO. Uitgangspunten voor dit beleid zijn intern vastgelegd in de financiële verordening ex artikel 212 Gemeentewet en in het treasury statuut.

In overleg met de vier gemeenschappelijke regelingen in Zuidoost-Brabant is één model van financiële verordeningen, treasury statuten en 'Nota activeren, waarderen en afschrijven' opgesteld. Deze zijn in 2017 door het Algemeen Bestuur vastgesteld.

6.2.1 Renterisicomanagement

Renterisicomanagement is een van de grootste aandachtsgebieden van de Wet FIDO. In deze paragraaf gaan we in op de renterisico's en het beleid, dat is verbonden met de uitvoering van de treasury functie. Vanuit de optiek van de Wet FIDO zien we renterisico's op de korte en op de langere termijn.

Renterisico op korte termijn: de kasgeldlimiet

Met de kasgeldlimiet is in de Wet FIDO een norm gesteld voor het maximumbedrag, waarop VRBZO haar financiële bedrijfsvoering via middelen met een looptijd van maximaal een jaar mag financieren.

De kasgeldlimiet is een voorgeschreven sturings- en verantwoordingsinstrument om het renterisico op de korte schuld te beperken. Als grondslag van de wettelijk toegestane omvang van de kasgeldlimiet wordt de omvang van de jaarbegroting per 1 januari voor het gehele begrotingsjaar aangehouden. Voor gemeenschappelijke regelingen bedraagt het percentage voor de berekening van de kasgeldlimiet 8,2% dat voor onbepaalde tijd is vastgesteld.

Toetsing vindt plaats door het berekende bedrag te vergelijken met de werkelijke omvang van de kasgeldlimiet. Indien de werkelijke omvang lager is dan wettelijk toegestane omvang, is er sprake van ruimte; indien de werkelijke omvang hoger is dan is er sprake van overschrijding.

Kasgeldlimiet

Grondslag		
Omvang primaire begroting 2019		€ 69.941.065
Toegestane kasgeldlimiet	In percentage van de grondslag	8,2%
	In bedrag	€ 5.735.167
Toetsing		
Omvang vlottende schuld		€ 8.664.960
Af: vlottende middelen		€ 12.184.990
Saldo netto vlottende middelen		-/- € 3.520.030
<hr/>		
Toegestane kasgeldlimiet		€ 5.735.167
Saldo netto vlottende middelen		-/- € 3.520.030
Ruimte		€ 9.255.197

Uit dit overzicht blijkt dat VRBZO haar vlottende middelen ook met langlopende middelen financiert en om die reden ruim onder de grens van de kasgeldlimiet blijft.

Renterisico op langere termijn: de renterisiconorm

VRBZO loopt renterisico op het moment dat nieuwe leningen moeten worden aangetrokken (herfinanciering) of als een renteherziening van toepassing is. Om het renterisico te beheersen is in de Wet FIDO de renterisiconorm geformuleerd. Het doel van deze norm is om overmatige afhankelijkheid van het renteniveau in één bepaald jaar te voorkomen, één en ander ter bescherming van de financiële positie. Met deze norm bevordert de Wet FIDO een solide financieringswijze bij openbare lichamen. Conform voorschrift van de geactualiseerde Wet FIDO wordt het renterisico in onderstaande tabel voor de komende 4 jaar bepaald, terwijl de renterisiconorm alleen betrekking heeft op het totaal van de rekening van het komende jaar. De norm schrijft voor dat maximaal 20% van het begrotingstotaal in een bepaald jaar gebruikt mag worden voor aflossing of herfinanciering van een lening. VRBZO voldoet hieraan voor elk van de vier jaarschijven.

Renterisiconorm

<i>Grondslag</i>	2019	2020	2021	2022
Omvang begroting	€ 69.941.065	€ 77.091.013	€ 77.073.989	€ 77.050.880
20% norm	€ 13.988.213	€ 15.418.203	€ 15.414.798	€ 15.410.176

<i>Toetsing</i>				
Aflossing	€ 4.410.199	€ 4.410.199	€ 4.410.199	€ 3.350.199
Herfinanciering of renteverandering	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Totaal	€ 4.410.199	€ 4.410.199	€ 4.410.199	€ 3.350.199

<i>Ruimte</i>	€ 9.578.014	€ 11.008.004	€ 11.004.599	€ 12.059.977
---------------	--------------------	---------------------	---------------------	---------------------

Rentevisie

VRBZO baseert haar rentevisie op die van de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG).

6.3 Onderhoud kapitaalgoederen

6.3.1 Gebouwbeheer

De gebouwen die in beheer zijn van VRBZO kunnen we onderverdelen in diverse categorieën, te weten:

- huur van de gemeenten (29 gebouwen);
- huur van derden (2 gebouwen);
- in eigendom van VRBZO (1 gebouw);
- tijdelijk in eigendom van VRBZO (4 gebouwen);
- tijdelijk in eigendom van VRBZO door een Vereniging van Eigenaren (3 gebouwen).

De overname van de kazernes jonger dan 10 jaar was noodzakelijk om te voorkomen dat (een deel van) de BTW-compensatie die de gemeenten teruggevorderd hebben bij de belastingdienst ten tijde van de bouw, moest worden terugbetaald. Met de betreffende gemeenten is afgesproken dat, zodra de BTW-herzieningsperiode is verlopen, deze gebouwen worden terug geleverd tegen de dan geldende boekwaarden. Omdat de gemeenten op termijn weer eigenaar worden is het groot onderhoud van deze kazernes bij de gemeenten belegd.

6.3.2 Investeringsbeleid

VRBZO hanteert een meerjareninvesteringsbegroting. Uitgangspunt daarin is dat investeringen worden vervangen op het moment dat zij economisch volledig zijn afgeschreven. De vervangingswaarde wordt bepaald op basis van een jaarlijkse indexering. Alleen als op basis van recent aangeschafte vergelijkbare producten de aanschafprijs fors afwijkt dan wordt de meeste courante marktprijs gehanteerd. Begrotingstechnisch worden investeringen in het jaar geraamd aansluitend aan het moment dat het oude activum is afgeschreven. Zodra de vervanging dichterbij komt, wordt de begroting aangepast aan de inhoudelijke planning. Werkelijke aanschaf van investeringsgoederen worden geactiveerd op 1 januari na het moment van ingebruikname.

6.4 Verbonden partijen

Een organisatie wordt gezien als een 'verbonden partij' als VRBZO belanghebbende is bij de organisatie, zowel vanuit bestuurlijk als financieel oogpunt. VRBZO is een samenwerkingsverband op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen, waaraan 21 gemeenten deelnemen. De deelnemende gemeenten zorgen dat VRBZO over voldoende (financiële) middelen beschikt om aan haar verplichtingen te kunnen voldoen, waarmee de exploitatie en het afdekken van financiële risico's gewaarborgd is. Hierdoor is VRBZO een verbonden partij voor de 21 gemeenten. VRBZO had op 31 december 2019 zelf geen verbonden partijen.

6.5 Bedrijfsvoering

Bedrijfsvoering is geen programma of programmaproduct binnen de financiële verslaglegging en begroting 2019. De sector Bedrijfsvoering heeft wel doelstellingen gedefinieerd.

De belangrijkste speerpunten voor bedrijfsvoering in 2019 waren:

- Implementeren nieuw eHRM en vakbekwaamheidsmanagement systeem;
- Ondersteunen en adviseren bij het realiseren van de bezuinigingsstaakstelling voor 2019;
- Ondersteunen en adviseren bij het traject voor de Visie 2025.

6.6 COVID-19

De uitbraak van COVID-19 (Corona) eind februari 2020 heeft een enorme impact op ons allemaal. De wereldwijde pandemie leidt tot ongekende omstandigheden. Voor de aanpak van COVID-19 kijken wij wat we, aanvullend op de landelijk maatregelen van het Rijk, kunnen doen. Dit raakt veel beleidsterreinen van onze organisatie. We streven naar een zo adequaat mogelijke uitvoering van de landelijke en lokale maatregelen en naar zoveel mogelijk continuïteit van de reguliere werkzaamheden en van noodzakelijke (digitale) besluitvorming en hebben daarvoor de nodige interne maatregelen genomen.